

מבחן זנים ארצי בכותנה - 2003

יגאל פלש, שה"מ.

רוני פוייר, גלי שי, חוות גד"ש גליל-עליון.

רועי רבן, יורם שטיינברג, אורי לוי, אשר איזנקוט, דגנית שדה, רמת דוד.

אולי שרון, דודי שמש, בועז נוי, רגבה.

מיכה דורון, עופר גורן, איתן סלע, גד"ש חפר.

דני וולך, ניסים ברנע, עין צורים.

מעין אליעז, ג'ון זילברמן, איציק אמיתי, נחל עוז.

תקציר

מבחן הזנים הארצי הוא שלב מכריע בתהליך בחינת זנים חדשים לגידול בישראל.

השנה נבחנו מספר זנים חדשים הן באקלה והן בפימה.

המבחן שנערך בחלקות קטנות התבצע בשנת 2003 בשישה אתרים בארץ:

חוות גד"ש בגליל העליון, רגבה בגליל מערבי, רמת דוד בעמק יזרעאל, גד"ש חפר בעמק חפר, עין צורים בדרום ונחל עוז בנגב. בשישה אתרים התבצע מבחן של 10 זני פימה ובחמישה אתרים התבצע מבחן של 10 זני אקלה.

המבחן נערך בחלקות קטנות, 6 שורות באורך של כ 15 מ', 70-80 מ"ר לחלקה. התנאים הם השקיה בטפטוף במתכונת מסחרית מקובלת בכל אזור בהתאם לזן הביקורת בהנחיית המדריכים וביצוע מסחרי של המשק המארח. כל מבחן קיים משטר השקיה דומה לחלקה מסחרית צמודה ובהתאם לזני ההיקש המסחריים, בפימה הזן PF-15 ובאקלה הזנים גדרה-236 וסיבאון.

פימה

הזן P-008 נמצא בעל יבול סיבים דומה לזני הביקורת. נמצא משופר באחוז סיבים, חוזק ואורך סיבים ועדיף על פני זן הביקורת PF-15. הזן מתאים לעונה יותר קצרה מאשר הביקורת PF-15 ומגלה סבילות טובה יותר לחלפת.

הזן החדש נמצא מבטיח בתכונות איכות הסיבים החשובות לנו, הוא משופר בחוזק סיבים ומאפשר קיצור נוסף של העונה גם לעומת הזן P-008.

הזן F-177 נמצא נחות בכל תכונות האיכות ויוצא מחוץ לרשימת הזנים המורשים לזריעה לקראת עונת 2004.

אקלה

ביבול הסיבים, בממוצע לחמשת האתרים נמצאו הזנים HG-33, HG-23, HG-439, עדיפים ביבולם על הזן האחרון, Z-103 באופן מובהק סטטיסטי. באורך הסיבים וחוזקם ישנה מגמת יתרון לזני גדרה על זני הזרע.

מבוא

מבחן הזנים הארצי הוא שלב מכריע בתהליך בחינת זנים חדשים לגידול בישראל. זנים חדשים מתקבלים מחברות הזרעים לאחר שנמצאו מבטיחים מבחינת תכונות היבול והאיכות. זנים מצטיינים מהמבחן בשנה קודמת עוברים להמשך בחינה במבחן הזנים הארצי. זנים מצטיינים במבחן זה בתכונות יבול, איכות וטווייה נבחרים לתצפיות חצי מסחריות באזורים, ובשלב מאוחר יותר - לגידול מסחרי לכלל המגדלים.

אקלה

בשנים האחרונות נבחנו זני אקלה חדשים של שלושת חברות הזרעים כאשר ההתקדמות ביבול איטית, אם בכלל, ושיפור תכונות איכות כמו חוזק ואורך הינו איטי. זני גדרה עולים באיכותם במדדי האורך והחוזק של סיב על פני זני הזרע אך אינם נותנים שיפור ביבול המתקבל.

פימה

השינוי כאן הינו מהלך איטי ומתמיד של טיפוח והכנסת זנים חדשים העונים לתנאי הגידול בארץ ויוצרים סיבים משופרים בתכונות אלו. שיפור והגדלת כושר התחרות שלנו תלוי בשיפור גנטי של תכונות סיב כמו אורך, חוזק וכמות הנפים בחוט הנוצר וכן במציאת זנים וממשקים שיביאו למימוש הפוטנציאל בעונה יותר קצרה (בכירות) תוך שיפור בסבילות למחלות (חלפת).

שיטות וחומרים

המבחן בחלקות קטנות התבצע בשנת 2003 בשישה אתרים בארץ. חוות גד"ש בגליל עליון, רגבה בגליל מערבי, גד"ש חפר בעמק חפר, רמת דוד בעמק יזרעאל, עין צורים באזור דרום, נחל עוז בנגב. המבחן נערך בחלקות קטנות, 6 שורות באורך של כ 15 מ', 70-80 מ"ר לחלקה. התנאים הם השקיה בטפטוף במתכונת מסחרית מקובלת בכל אזור בהתאם לזן הביקורת בהנחיית המדריכים וביצוע המשק המארח.

מתכונת הניסוי הסטטיסטית היא בלוקים באקראי ב 6 חזרות בכל אתר. הזריעה מתבצעת במזרעה מסחרית והקטיף באמצעות קטפת מסחרית לתוך שקים. בכל חלקה נקטף זוג שורות מרכזי בשישה, אורך החלקות נמדד והכותן הגולמי נשקל בשקים. היבול הגולמי מחושב לכל חלקה. מכל חלקה נלקחת דוגמה של כ 8 ק"ג לניפוט ומיון איכות הסיבים. הניפוט מתבצע במנפטה הניסויית בסיבי הדרום, משם מתקבלים תוצאות % הסיבים לגבי כל חלקה וחלקה. בזמן הניפוט דוגמאות סיבים נלקחות למיון האיכות במכון המיון במועצת הכותנה. מתבצע מיון ממוחשב (Line HVI) ומיון ידני ע"י הממיינים וכן בדיקות הדבקה ונפים.

כל מבחן קיים משטר השקיה דומה לחלקה מסחרית צמודה ובהתאם לזני ההיקש, בפימה הזן PF-15 ובאקלה הזנים **סיבאון (Sivon)**, **גדרה 236**.

הניתוח הסטטיסטי נערך בתוכנת JMP5, אותיות שונות מצביעות על הבדל מובהק בין ממוצעים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs). בהמשך בטבלה 1 מופיעה רשימת הזנים לפי קבוצות, אקלה ופימה.

טבלה 1 : רשימת הזנים שהשתתפו במבחן זנים ארצי בעונת 2003

<u>אקלה</u>			
<u>מספר</u>	<u>חברה</u>	<u>שם הזן</u>	<u>שנה במבחן</u>
1	הזרע	HG-23	ביקורת
2	הזרע	HG-33	מחודש
3	הזרע	HG-439	שלישית
4	הזרע	HG-52	שניה
5	גדרה	Z-236	ביקורת
6	גדרה	Z-8	חדש
7	גדרה	Z-19	חדש
8	גדרה	Z-56	שלישית
9	גדרה	Z-103	חדש
10		פנוי	
<u>פימה</u>			
<u>מספר</u>	<u>חברה</u>	<u>שם הזן</u>	<u>שנה במבחן</u>
1	זרעי ישראל	IS-PF-15	ביקורת
2	זרעי ישראל	IS-F-177	ביקורת
3	זרעי ישראל	IS-P00-8	מסחרי
4	זרעי ישראל	IS-P00-10	שניה
5	זרעי ישראל	IS-P00-11	שלישית
6	זרעי ישראל	IS-P00-17	שניה
7	הזרע	HG-yd02-06	ראשונה
8	הזרע	HG-yd02-19	ראשונה
9	הזרע	HG-yd02-50	ראשונה
10	הזרע	HG-276	שניה

תוצאות
א. זני פימה

טבלה 2: השפעות גורמי הזן והאזור על היבול והטיב בפימה, ממוצע ארצי (6 אתרים) 2003

תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי	זנים
2.	9.	8	2	3.9	36.	1.31		18	0.31	57	
ab 0	ab 3	a 6	a 6	ab 6	de 8	cd 8	105.3	a 3	ab 8	a 6	IS-F-177
1.	8.	8	2	4.0	39.	1.33		17	0.31	57	
a 9	de 7	a 7	a 3	a 9	abc 7	abc 2	103.5	a 9	abc 6	a 1	IS-P00-17
2.	9.	8	2	3.5	35.	1.32		17	0.32	54	
a 0	a 3	a 6	a 5	c 7	ef 8	abcd 4	101.6	a 6	a 1	ab 8	HG-276
2.	9.	8	2	4.2	33.	1.31		17	0.31	56	HG-yd02-
b 6	abc 2	b 5	a 6	a 2	f 9	de 1	101.4	a 6	abcd 5	ab 0	06
1.	9.	8	2	3.7	38.	1.33		17	0.31	57	
a 7	abc 2	a 7	a 6	bc 8	cd 2	ab 9	100.0	ab 3	abcde 2	a 2	IS-PF-15
1.	8.	8	2	4.0	40.	1.29		17	0.30	56	
a 8	bcde 9	a 6	a 4	a 9	ab 7	e 6	99.8	ab 3	cde 8	ab 3	IS-P00-10
1.	8.	8	2	4.0	38.	1.33		17	0.31	54	
a 8	cde 8	a 6	ab 7	a 7	bcd 6	abc 2	98.2	ab 0	bcde 0	ab 8	IS-P00-8
1.	8.	8	2	4.1	41.	1.32		17	0.30	56	
a 9	abcd 9	a 7	a 5	a 6	a 0	bcd 0	98.1	ab 0	de 6	ab 0	IS-P00-11
1.	9.	8	3	3.7	40.	1.34		16	0.30	52	HG-yd02-
a 8	ab 2	a 7	b 0	c 1	abc 4	a 0	92.5	bc 0	cde 7	bc 5	19
2.	8.	8	2	3.5	37.	1.32		15	0.30	50	HG-yd02-
ab 1	e 5	a 6	ab 7	c 7	de 1	abcd 6	87.9	c 2	e 5	c 0	50
ab 2.	7.	8	2	4.1	36.	1.35		22	0.31	70	
c 0	d 4	c 1	b 5	a 5	c 0	a 4		a 0	1	a 7	גליל עליון
2.	9.	8	2	3.9	37.	1.30		18	0.31	59	
ab 1	bc 0	b 7	a 2	b 3	b 6	c 3		b 5	0	b 6	עמק יזרעאל
1.	9.	8	2	3.9	40.	1.32		17	0.30	56	
bc 8	b 3	a 8	ab 4	b 4	a 4	b 6		b 5	7	b 7	גליל מערבי
2.	8.	8	3	3.8	38.			17	0.30	57	
a 2	c 9	a 8	d 1	bc 7	b 3	a 1.35		b 4	6	b 8	דרום (לכיש)
1.	9.	8	2	3.9	38.	1.31		15	0.31	48	
c 7	a 7	ab 7	bc 5	bc 0	b 3	c 1		c 2	4	c 4	עמק חפר
ab 2.	9.	8	2	3.7	38.			d 12	0.32	37	
c 0	a 7	b 7	cd 8	c 2	ab 9	c 1.3		d 2	1	d 9	נגב

• הזנים והאזורים בטבלה מסודרים בסדר יורד לפי יבול סיבים.

• אותיות שונות מצביעות על הפרש סטטיסטי מובהק בין זנים או אזורים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs).

סיכום פימה

- הזן P-8 נמצא בעל יבול סיבים דומה לזני הביקורת. בעל נטיה לשיפור באחוז סיבים, חוזק ואורך סיבים עדיף על פני זני הביקורת PF-15, F-177.
- הזן מתאים לעונת גידול יותר קצרה מאשר הביקורת PF-15 ומגלה סבילות טובה יותר לחלפת.
- הזן החדשן P-0011 נמצא בחלק העליון של הטבלה מבחינת יבול סיבים. מבחינת תכונות איכות הסיבים החשובות לנו הוא משופר בחוזק סיבים ומאפשר קיצור נוסף של העונה. יש להמשיך בבדיקתו בשנה הבאה ולסיים בדיקות טוויה.
- זן הזרע HG-YD02-19 שנבחן השנה לראשונה, מפגין תוצאות איכות סיבים מרשימה. היבול השנה נחות במבחנים ויש להמשיך לבחון אותו במקביל לביצוע בדיקות טוויה.

טבלה 3: השפעות גורם הזן על היבול והטיב בפימה, ריכוז ממוצעים לפי אזור 2003

מבחן זני פימה ארצי - נחל עוז, נגב																				
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי										
2.6	ab	10.0	c	85	ab	28	a	4.45	c	33.0	abc	1.295	117.8	a	152	ab	0.338	a	449	HG-yd02-06
2.0	bc	9.3	abc	87	ab	27	ab	4.03	a	42.1	abc	1.310	107.0	ab	138	a	0.342	ab	404	IS-P00-17
2.3	ab	10.1	abc	87	ab	28	bc	3.70	bc	36.3	bc	1.292	104.1	abc	134	abc	0.326	ab	414	IS-F-177
1.6	a	10.3	a	88	ab	25	bc	3.52	abc	38.5	a	1.335	100.0	abc	129	abcd	0.322	ab	400	IS-PF-15
1.7	ab	10.1	ab	88	b	35	bc	3.47	a	42.7	ab	1.327	95.7	abc	123	abc	0.330	ab	374	HG-yd02-19
2.1	ab	9.9	abc	87	a	23	ab	3.75	a	42.8	cd	1.275	86.7	bc	112	cd	0.313	ab	357	IS-P00-11
1.7	c	9.3	abc	86	ab	28	ab	4.00	ab	39.0	abc	1.293	85.4	bc	110	cd	0.310	ab	353	IS-P00-8
1.8	ab	9.7	abc	86	ab	30	c	3.00	bc	35.8	abc	1.317	83.7	c	108	bcd	0.319	b	338	HG-276
2.4	c	8.8	bc	86	ab	30	bc	3.33	abc	37.7	abc	1.310	83.4	c	107	cd	0.310	b	346	HG-yd02-50
2.0	ab	10.0	bc	86	ab	25	ab	3.95	ab	41.1	d	1.242	82.5	c	106	d	0.302	ab	351	IS-P00-10
מבחן זני פימה ארצי - עין צורים, דרום																				
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי										
1.8	b	8.2		88	28	ab	3.95	a	40.6	a	1.370	115.2	a	193	ab	0.307	a	627	IS-P00-17	
2.4	ab	8.9		87	28	a	4.07	a	41.3	b	1.308	114.6	ab	192	ab	0.304	a	629	IS-P00-10	
2.2	a	9.3		87	30	ab	3.82	ab	36.8	ab	1.340	113.8	ab	190	ab	0.314	ab	606	IS-F-177	
1.9	ab	8.9		89	32	a	4.12	a	41.6	ab	1.350	111.6	ab	186	b	0.298	a	625	IS-P00-11	
2.2	ab	8.7		88	30	ab	3.93	ab	37.7	a	1.363	111.1	ab	186	a	0.319	abc	582	IS-P00-8	
2.5	a	9.7		87	28	ab	4.08	ab	34.6	ab	1.330	109.2	ab	183	ab	0.312	abc	589	HG-yd02-06	
1.8	ab	9.1		89	32	ab	3.80	ab	38.2	a	1.372	100.0	ab	167	b	0.302	abc	554	IS-PF-15	
2.1	ab	9.0		88	38	ab	3.73	ab	40.2	a	1.365	97.0	ab	162	b	0.302	bc	537	HG-yd02-19	
2.6	a	9.2		87	28	ab	3.67	b	33.8	ab	1.345	96.8	ab	162	ab	0.308	bc	520	HG-276	
2.8	ab	8.2		87	33	b	3.58	ab	36.4	ab	1.347	91.4	b	153	b	0.299	c	511	HG-yd02-50	
מבחן זני פימה ארצי - העוגן, חפר																				
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי										
1.8	9.6	87	30	3.90	40.1	1.306	100.0	164	0.317	517	IS-PF-15									
1.9	10.1	87	28	3.80	40.4	1.320	100.0	163	0.311	525	HG-yd02-19									
1.7	9.2	87	22	3.76	37.4	1.304	98.9	162	0.316	512	HG-276									
2.0	9.5	87	24	3.80	37.5	1.314	97.1	159	0.315	504	IS-P00-17									
1.6	9.5	88	26	4.02	36.9	1.320	94.3	154	0.309	499	HG-yd02-06									
1.7	9.8	88	22	4.04	38.2	1.318	91.0	149	0.312	477	IS-P00-8									
1.4	9.6	87	22	3.94	39.5	1.300	89.8	147	0.324	453	IS-P00-10									
1.5	10.1	88	26	3.72	35.1	1.310	86.5	141	0.315	450	HG-yd02-50									
1.6	9.6	88	25	4.00	38.8	1.320	85.2	139	0.312	461	IS-P00-11									
1.9	10.1	87	26	4.00	39.3	1.298	85.1	139	0.312	446	IS-F-177									

• הזנים והאזורים בטבלה מסודרים בסדר יורד לפי יבול סיבים.

• אותיות שונות מצביעות על הפרש סטטיסטי מובהק בין זנים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs).

טבלה 3 (המשך): השפעות גורם הזן על היבול והטיב בפימה, ריכוז ממוצעים לפי אזור 2003

מבחן זני פימה ארצי - רמת דוד, עמק יזרעאל											
תכולת סיבים קצרים	התארכו ת סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי	
ab 2.4	ab 9.3	ab 86	a 22	ab 0	bc 5	ab 7	111.9	a 2	ab 7	a 7	IS-F-177
				3.8	34.	1.30		21	0.32	65	
				4.0	41.	1.28		19	0.31	63	
a 1.5	b 8.8	a 87	a 20	ab 2	a 0	ab 7	105.2	ab 9	abc 1	ab 9	IS-P00-10
				3.7	34.	1.28		19	0.33	59	
ab 2.6	a 9.9	ab 86	a 20	ab 0	bc 9	ab 5	103.0	abc 5	a 0	abc 0	HG-276
				3.6	37.	1.31		abc 18	0.30	62	
ab 1.7	ab 9.1	a 87	a 20	b 3	ab 0	ab 0	100.0	d 9	abc 2	ab 4	IS-PF-15
				4.4	37.	1.31		abc 18	0.31	59	
ab 1.8	b 9.0	a 87	a 20	a 3	ab 9	ab 0	98.1	d 6	abc 1	abc 6	IS-P00-17
				4.2	41.	1.29		abc 18	0.29	62	
ab 2.5	b 8.7	ab 87	a 20	ab 7	a 8	ab 8	97.7	d 5	c 6	ab 4	IS-P00-11
				4.2	31.	1.28		abc 18	0.31	57	
b 3.2	ab 9.3	b 85	ab 23	ab 7	c 4	b 2	96.2	d 2	abc 6	bc 5	HG-yd02-06
				3.9	39.	1.31		17	0.30	58	
ab 1.8	b 8.8	ab 86	b 28	ab 2	ab 3	ab 0	93.7	bcd 7	abc 3	abc 4	IS-P00-8
				3.5	37.	1.31		16	0.29	54	
ab 1.8	b 8.5	a 87	ab 23	b 7	ab 7	ab 7	86.8	cd 4	bc 9	c 6	HG-yd02-50
				3.7	40.	1.32		16	0.30	53	
ab 1.9	ab 9.1	a 87	ab 23	ab 0	a 6	a 5	86.6	d 4	abc 5	c 8	HG-yd02-19
										19	
מבחן זני פימה ארצי - רגבה, גליל מערבי											
תכולת סיבים קצרים	התארכו ת סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי	
b 1.3	ab 9.6	ab 88	25	bc 5	ab 7	ab 0	102.4	a 9	a 3	ab 9	HG-276
				3.5	38.	1.34		19	0.33	59	
				3.8	40.	1.34		19	0.31	62	
b 1.5	ab 9.7	a 88	23	bc 0	ab 8	a 7	100.0	a 5	bc 2	a 5	IS-PF-15
				4.1	39.	1.32		19	0.32	60	
b 1.6	a 9.8	a 88	25	ab 5	ab 2	ab 3	99.4	a 4	ab 1	ab 3	IS-F-177
				4.1	42.	1.33		17	0.30	56	
ab 1.7	ab 8.8	a 88	20	ab 2	a 9	ab 5	91.4	ab 8	bcd 9	abc 9	IS-P00-17
				4.6	42.	1.32		17	0.31	56	
ab 1.6	ab 9.2	a 88	26	a 2	a 5	ab 6	90.6	ab 7	bc 2	abc 6	IS-P00-11
				4.1	43.	1.31		17	0.29	60	
ab 2.0	ab 9.1	ab 87	25	ab 5	a 6	ab 3	90.5	ab 6	d 3	ab 3	IS-P00-10
				4.2	40.	1.32		17	0.30	57	
b 1.5	ab 9.3	a 88	27	ab 7	ab 9	ab 2	90.4	ab 6	bcd 4	ab 9	IS-P00-8
				4.0	35.	1.30		16	0.30	54	
a 3.0	ab 9.3	a 86	22	abc 3	b 5	b 0	85.2	bc 6	cd 3	bcd 7	HG-yd02-06
				3.5	40.	1.34		14	0.29	50	
b 1.4	ab 9.5	a 88	27	bc 7	ab 6	ab 0	74.6	c 5	d 1	cd 0	HG-yd02-19
				3.2	39.	1.31		14	0.29	48	
ab 2.2	b 8.6	ab 87	23	c 7	ab 3	ab 2	73.7	c 4	cd 8	d 2	HG-yd02-50
										50	
מבחן זני פימה ארצי - חוות גד"ש, גליל עליון											
תכולת סיבים קצרים	התארכו ת סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מביקורת	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי	
1.9	a 8.3	ab 80	27	d 3	bc 6	ab 3	103.4	23	0.31	72	
				3.7	34.	1.35		1	7	9	
				4.2	34.	1.34		22	0.31	73	
1.9	b 7.3	ab 81	23	ab 8	bc 6	ab 7	101.5	7	1	0	IS-F-177
				4.2	36.	1.35		22	0.30	72	
2.3	b 7.2	a 82	22	abc 4.2	ab 36.	ab 1.35	100.1	22	0.30	72	IS-P00-17

					2	9	0			4	9	5	
					4.2	36.	1.38			22	0.31	71	
1.8	b	7.0	ab	80	27	ab	8	ab	8	a	3	100.1	4
					4.0	34.	1.36			22	0.31	71	IS-P00-8
2.1	ab	7.5	ab	82	25	bcd	0	cd	3	ab	7	100.0	4
					4.2	38.	1.35			22	0.30	72	
1.8	ab	7.4	a	83	23	abc	0	a	7	ab	3	99.0	1
					4.4	32.	1.34			21	0.31	69	IS-P00-11
2.9	ab	7.6	b	77	27	a	8	d	2	ab	0	97.9	9
					4.4	37.	1.32			21	0.31	70	HG-yd02-9 06
1.6	b	7.1	a	83	22	a	2	ab	5	b	3	97.6	8
					3.9	36.	1.36			20	0.30	66	IS-P00-10
2.0	b	6.9	ab	81	27	cd	3	ab	3	ab	2	91.8	5
					3.9	37.	1.36			20	0.30	67	HG-yd02-7 50
1.9	ab	7.6	ab	82	28	bcd	7	ab	8	ab	5	91.6	5
													4
													4
													4

- הזנים והאזורים בטבלה מסודרים בסדר יורד לפי יבול סיבים.
- אותיות שונות מצביעות על הפרש סטטיסטי מובהק בין זנים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs).

טבלה 4: השפעות גורמי הזן והאזור על היבול והטיב, ממוצע ארצי (5 אתרים) 2003

תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מהיקש	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי	זנים
b 5.5	a 6.8	b 77	50	4.19	c 29.0	bcd 1.172	100.4	a 235	0.315	a 750	HG-439
ab 5.1	a 6.9	a 79	51	4.25	c 29.0	d 1.158	100.0	a 234	0.314	a 747	HG-23
ab 5.1	ab 6.6	ab 78	50	4.24	c 29.1	cd 1.160	99.7	a 233	0.311	a 753	HG-33
b 5.4	c 6.1	b 77	49	4.19	bc 29.3	bcd 1.167	98.4	ab 230	0.314	ab 734	Z-56
b 5.5	c 6.0	b 77	51	4.21	abc 29.6	bc 1.176	97.4	ab 228	0.311	ab 733	Z-8
ab 5.1	cd 5.8	ab 77	50	4.23	abc 29.6	ab 1.178	96.6	ab 226	0.312	ab 728	Z-19
ab 5.2	c 6.0	b 77	49	4.20	ab 29.6	bcd 1.172	95.4	ab 223	0.310	ab 722	Z-236
ab 4.9	bc 6.2	a 79	51	4.17	bc 29.9	cd 1.162	95.3	ab 223	0.315	ab 707	HG-52
a 4.6	d 5.5	ab 78	50	4.16	a 30.4	a 1.193	91.5	b 214	0.312	b 688	Z-103
4.9	c 5.7	b 78	b 49	a 4.56	c 28.9	b 1.161	100.0	a 256	b 0.315	a 815	גליל עליון
5.3	b 6.2	c 76	c 51	d 3.97	ab 29.8	a 1.194	92.6	b 237	c 0.302	b 786	דרום (לכיש)
5.2	b 6.2	ab 78	a 46	b 4.32	bc 29.4	b 1.168	89.7	b 230	c 0.305	b 757	עמק יזרעאל
5.0	a 6.6	a 79	c 52	d 4.03	a 29.9	b 1.167	81.9	c 210	a 0.328	c 640	נגב
5.4	b 6.3	b 78	d 54	c 4.14	ab 29.6	b 1.164	79.0	c 203	b 0.314	c 647	גליל מערבי

• הזנים והאזורים בטבלה מסודרים בסדר יורד לפי יבול סיבים.

• אותיות שונות מצביעות על הפרש סטטיסטי מובהק בין זנים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs).

סיכום אקלה

- ביבול הסיבים, בממוצע לחמשת האתרים נמצאו שלושת הזנים הראשונים, HG-23, HG-439, HG-33, עדיפים ביבולם על הזן האחרון, Z-103 באופן מובהק סטטיסטי.
- באורך הסיבים ישנה מגמת יתרון לזני גדרה על זני הזרע. הזנים החדשים של גדרה והזרע עולים באורך הסיבים על הביקורת של הזן סיבאון.
- בחוזק סיבים ישנה מגמת יתרון לזני גדרה על זני הזרע.
- הזן HG-33 נבחן בעבר ונמצא מתאים במבחנים להמשך. יש להשלים את בדיקות הטווייה על מנת שיוכל להכנס כזן מסחרי.
- הזן החדש של הזרע, HG-439, נמצא בעל יבול סיבים גבוה, אחוז סיבים גבוה ואורך סיבים דומה לזני גדרה אם כי בחוזק הוא מעט חלש מזנים אלו. יש להמשיך ולבודקו כולל בדיקות טווייה.
- בין האזורים נמצאו הבדלים ברורים ביבול גולמי, יבול סיבים, ובכל מדדי טיב הסיבים (טבלה 4 למטה).

טבלה 5: השפעות גורם הזן על היבול והטיב באקלה, ריכוז ממוצעים לפי אזור 2003

מבחן זני אקלה ארצי - נחל עוז, נגב												
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מהיקש	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי		
5.7	abc	6.6	78	50	4.10	29.9	bc 1.165	102.2	230	ab 0.333	691	Z-8
5.0	ab	7.2	80	53	4.20	29.3	bc 1.145	100.0	225	ab 0.325	691	HG-23
5.5	abc	6.4	78	50	4.05	29.7	abc 1.167	98.6	222	a 0.338	657	Z-56
5.1	a	7.3	78	53	3.98	29.4	ab 1.172	98.1	220	ab 0.322	684	HG-439
5.1	a	7.4	79	53	4.15	29.2	c 1.132	96.2	216	ab 0.320	676	ורד
4.8	abc	6.4	79	43	4.05	29.7	ab 1.172	92.6	208	ab 0.333	625	Z-236
4.9	ab	7.2	79	54	4.05	29.6	bc 1.160	92.1	207	ab 0.334	620	HG-33
4.9	bc	6.2	78	52	4.05	30.4	abc 1.170	86.2	194	ab 0.320	605	Z-19
4.3	c	5.9	79	53	3.90	30.9	a 1.205	85.9	193	ab 0.332	581	Z-103
4.7	abc	6.8	80	51	3.85	30.2	bc 1.150	85.6	192	b 0.316	607	HG-52
מבחן זני אקלה ארצי - עין צורים, דרום												
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מהיקש	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי		
5.2	c	6.3	78	51	3.93	ab 30.5	ab 1.188	106.4	250	ab 0.312	800	HG-52
5.2	abc	6.6	78	48	4.05	b 28.8	b 1.178	105.0	246	ab 0.299	825	HG-33
5.5	ab	6.6	76	52	4.02	b 29.0	ab 1.198	103.8	244	a 0.315	774	HG-439
5.2	bc	5.6	76	51	3.98	ab 29.8	ab 1.197	100.6	236	ab 0.297	799	Z-19
5.6	a	7.3	77	50	3.93	b 28.9	b 1.170	100.0	235	ab 0.296	793	HG-23
5.0	abc	6.0	76	53	3.88	ab 29.9	ab 1.198	98.9	232	ab 0.302	767	Z-236
4.7	abc	5.2	77	50	4.05	a 31.1	a 1.222	98.8	232	ab 0.312	743	Z-103
5.5	abc	6.2	75	52	3.90	ab 30.3	ab 1.200	98.4	231	ab 0.297	779	Z-56
5.5	bc	5.9	76	53	3.97	ab 30.2	ab 1.197	97.8	230	b 0.290	792	Z-8
5.6	abc	6.3	78	52	4.10	ab 30.0	b 1.168	95.0	223	ab 0.300	738	ורד
מבחן זני אקלה ארצי - רמת דוד, עמק יזרעאל												
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מהיקש	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי		
4.8	ab	6.6	78	45	4.35	ab 29.0	bc 1.157	107.4	247	0.300	823	HG-33
6.0	a	7.2	76	45	4.30	b 28.5	c 1.143	103.0	237	0.306	775	HG-439
5.3	bc	5.8	78	45	4.42	ab 29.3	bc 1.160	101.0	232	0.298	779	Z-236
4.7	bc	5.9	79	46	4.33	ab 29.1	ab 1.178	100.9	232	0.311	744	Z-8
5.4	ab	6.7	79	47	4.30	ab 28.9	bc 1.170	100.0	230	0.305	755	HG-23
5.2	bc	6.0	77	48	4.33	ab 30.0	ab 1.185	100.0	230	0.305	754	Z-19
5.3	abc	6.4	78	45	4.28	ab 29.0	bc 1.167	99.1	228	0.309	738	Z-56
5.5	abc	6.1	79	48	4.33	ab 30.0	bc 1.162	97.4	224	0.312	717	HG-52
4.6	c	5.3	78	47	4.32	a 30.5	a 1.205	97.3	224	0.308	726	סיבאון
4.7	c	5.3	78	45	4.25	a 30.4	ab 1.187	94.4	217	0.299	725	Z-103

• הזנים בטבלה בכל אזור מסודרים בסדר יורד לפי יבול סיבים.

• אותיות שונות מצביעות על הפרש סטטיסטי מובהק בין זנים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs).

טבלה 5 (המשך): השפעות גורם הזן על היבול והטיב באקלה, ריכוז ממוצעים לפי אזור 2003

מבחן זני אקלה ארצי - רגבה, גליל מערבי												
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מהיקש	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי		
4.7	6.8	a 80	58	4.20	30.0	1.165	100.0	a 219	0.322	ab 677		HG-23
5.5	6.4	ab 78	54	4.14	29.5	1.180	99.6	ab 218	0.320	a 699		HG-439
5.2	6.1	ab 78	52	4.17	29.3	1.172	96.6	ab 211	0.323	ab 655		Z-19
6.0	6.0	ab 77	51	4.12	29.0	1.152	95.7	ab 209	0.311	ab 671		Z-56
5.7	6.4	ab 78	56	4.17	29.5	1.158	93.4	ab 204	0.313	ab 653		HG-33
5.8	6.0	b 76	51	4.12	30.4	1.168	91.1	ab 199	0.312	ab 638		גדרה 236
6.0	6.1	ab 77	53	4.15	29.1	1.167	89.8	ab 196	0.305	ab 643		Z-8
5.9	6.1	ab 76	55	4.15	30.0	1.157	88.8	ab 194	0.308	ab 632		Z-236
4.9	6.3	ab 79	55	4.15	29.7	1.150	88.8	ab 194	0.313	ab 618		HG-52
4.8	6.1	ab 78	53	4.06	30.0	1.172	82.1	b 180	0.309	b 583		Z-103
מבחן זני אקלה ארצי - חוות גד"ש, גליל עליון												
תכולת סיבים קצרים	התארכות סיבים	אחידות אורך סיבים	טיב סיבים	עדינות סיבים	חוזק סיבים	אורך סיבים	אחוז מהיקש	יבול סיבים	אחוז סיבים	יבול גולמי		
b 5.0	bc 6.3	b 77	48	a 4.58	b 28.7	bc 1.147	100.1	262	0.311	844		HG-33
b 4.9	bcd 5.7	ab 78	48	a 4.58	b 28.5	bc 1.150	100.0	262	0.317	826		Z-56
b 5.0	b 6.4	ab 78	48	a 4.60	b 28.2	c 1.138	100.0	262	0.320	819		HG-23
b 5.0	cd 5.4	b 77	49	a 4.62	b 28.6	bc 1.168	99.2	260	0.314	828		Z-19
b 5.4	b 6.5	b 77	48	a 4.53	b 28.5	bc 1.167	97.9	256	0.315	815		HG-439
a 2.1	a 8.1	a 81	53	b 3.95	a 35.5	a 1.330	97.6	256	0.315	810		אקלפי
b 4.4	cd 5.5	ab 78	48	a 4.58	b 29.2	bc 1.158	97.1	254	0.319	794		HG-52
b 5.5	cd 5.4	b 77	50	a 4.52	b 29.6	bc 1.172	96.2	252	0.317	794		Z-8
b 4.9	bcd 5.7	b 77	48	a 4.50	b 29.2	bc 1.175	95.2	249	0.310	805		Z-236
b 4.5	d 4.9	b 77	48	a 4.53	b 29.8	b 1.178	95.0	249	0.310	807		Z-103

- הזנים בטבלה בכל אזור מסודרים בסדר יורד לפי יבול סיבים.
- אותיות שונות מצביעות על הפרש סטטיסטי מובהק בין זנים, $P < 0.05$ על פי מבחן שונות Tukey-Kramer (All Pairs).